tų sieti su žemdirbyste, kadangi XVIII a. sudarytame šios vietovės žemėlapyje aptvarų teritorijoje žymimas brandus miškas. Monetos rastos beveik vienoje vietoje, o jų briaunose įrėžtas griovelis, kurio gylis ir plotis sutampa jas sudėjus vieną prie kitos. Todėl monetas galima būtų traktuoti kaip lobį, kuris greičiausiai buvo paslėptas karo su švedais metu, prieš 1709–1711 m. marą.

Iš aptvaro II pylimo dugno paimtų mėginių radiokarbono tyrimai, atlikti Taline, parodė, kad anglis datuojama 5485±85 metais iki dabarties. Šiai datai patikrinti 2002 m. bus daromi nauji tyrimai.

2001 m. tyrimai rodo, kad būtina tęsti Kašučių–Dubašių akmenų aptvarų ir krūsnių apmatavimus ir žvalgomuosius tyrimus. Jų metu reikia nustatyti tikrąją ankstyvosios lydiminės žemdirbystės paminklų paplitimo arealą, užbaigti jų apmatavimus, nustatyti chronologines ribas, patikslinti kultūrinę vertę, numatyti apsaugos reglamentą.

EXPLORATIONS OF STONE STOCKYARDS AND STONEPILES IN KAŠUČIAI

In 2001 there were explored stone stockyards and stone piles in Kašučiai (Kretinga district), which mark the birth of early agriculture. In Kašučiai there were disclosed 11 stone stockyards and 89 stonepiles dated most likely to the New Bronze Age.

TURLOJIŠKĖS ARCHEOLOGINIO KOMPLEKSO TYRINĖJIMAI

Algimantas MERKEVIČIUS

2001 m. VU tęsė Turlojiškės archeologinio komplekso (Kalvarijos sen.) tyrinėjimus, pradėtus 1996 m. (žr. *ATL 1996 ir 1997 metais,* V., 1998, p. 26–29; *ATL 1998 ir 1999 metais,* V., 2000, p. 44–46). Tai buvo penktas šio objekto tyrimo sezonas. Tyrimai vykdyti rugsėjo pabaigoje – spalio pradžioje. Šių tyrimų tikslas buvo naujų archeologinių objektų paieška ir žinomų archeologinių objektų teritorijų tikslinimas. Tyrimus apsunkino labai lietinga vasara ir ruduo. Dalis numatytų tirti teritorijų buvo užlietos vandeniu ir tai pakoregavo numatytas tyrinėti vietas. 2001 m. tyrimai vykdyti trijose skirtingose didelio Turlojiškės durpyno vietose. Jose ištirtos 4 perkasos. Pirmoji tyrimų vieta buvo neaukštoje pakilumoje ir jos papėdėje, į P nuo kanalo, įtekančio į Kirsnos upę. Perkasa l buvo į P nuo „Gojaus“ miškelio, 10 m į P nuo kanalo, tekančio iš R į V ir įtekančio į Kirsnos upę, 10 m į R nuo kaimo keliuko. Perkasa atmatuota neaukštoje pakilumoje, pievoje. Perkasos dydis – 2x10 m. Ji orientuota R–V kryptimi. Šioje perkasoje, apie 20 cm storio durpių sluoksnyje surasta pavienių degėsių, gyvulių kaulų ir nagų bei žuvų kaulų. Iš viso surinkti 56 kaulai ar jų fragmentai. Kv. A–9, 0,76 m gylyje surasta nedidelė lipdyta rudos spalvos keramikos šukė lygiu paviršiumi su akmens ir smėlio priemaišomis

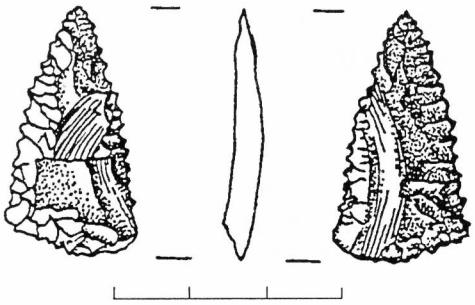

7 pav. Titnaginis strėlės antgalis.
Fig. 7. Flint arrowpoint.

molio masėje. Perkasos R dalyje, durpių sluoksnyje surasta smėlio dėmė, kurios dydis – 50x39 cm, orientuota Š–P kryptimi. Šioje dėmėje surastas akmuo, kurio dydis – 16x16,5x6 cm. Smėlio sluoksnelis buvo virš akmens, po juo ir aplink jį. Smėlio sluoksnio storis – apie 10 cm. Netoli smėlio dėmės surasta gyvulių kaulų. Sunku šį objektą interpretuoti. Galbūt jis susijęs su maisto ruošimu. Perkasa 2 ištirta tos pačios pakilumos kaip ir perkasa 1 papėdėje, 50 m į P nuo kanalo, tekančio iš R į V; 5 m į V nuo kaimo keliuko. Perkasos dydis – 2x20 m. Ji orientuota Š–P kryptimi. Šioje perkasoje nei kultūrinio sluoksnio, nei archeologinių radinių nerasta. Perkasa 3 buvo atmatuota 3 m į P nuo 1996 m. tyrinėtos perkasos, kurioje surastas kapas 1, 14 m į R nuo kanalo, tekančio iš P į Š, kranto. Perkasa – 2x10 m dydžio, orientuota Š–P kryptimi. Perkasoje archeologinių objektų nerasta. Perkasa 4 buvo atmatuota 15 m į P nuo kanalo, tekančio R–V kryptimi, ir 100 m į R nuo perkasos 1, neaukštoje pakilumoje. Perkasa buvo 2x10 m dydžio, orientuota R–V kryptimi. Perkasoje, apie 20 cm storio apatinėje durpių sluoksnio dalyje, surasta degėsių, 65 gyvulių kaulai ar jų dalys, nagai ar dantys, 20 įvairaus dydžio rago dalių. Perkasoje surasti 22 titnaginiai radiniai, iš kurių 16 nuoskalų, 2 skeltės, 1 rėžtukas, 3 trikampio formos antgaliai: 2 antgalių fragmentai ir 1 trikampio formos antgalis beveik tiesiu pagrindu, „karpytomis“ šoninėmis briaunomis. Jo ilgis – 3,2 cm, plotis ties pagrindu – 1,8 cm, storis – 0,4 cm (7 pav.).

Tyrimų metu keturiose perkasose ištirtas 100 m^2 dydžio plotas. Perkasose 1 ir 4 surastos 2 naujos senovinės gyvenvietės, preliminariai datuojamos II tūkst. pr. Kr. pirmąja puse.

EXCAVATIONS OF THE TURLOJIŠKĖ ARCHAEOLOGICAL COMPLEX IN 2001

In 2001 VU continued excavations of the Turlojiškė archaeological complex launched in 1996. The excavations were carried out in three different places of the large peat bog of Turlojiškė. Four trenches comprising an area of one hundred square metres were excavated. No archaeological objects were found in trenches 2 and 3. Animal and fish bones, flint artifacts and charcoal was found in the peat layer of trenches 1 and 4, while trench 1 yielded modelled ceramics. Two previously unknown archaeological settlements dated to the first half of the 2nd millennium B.C. were found during excavations of the latter two trenches.